

Φυλλάδιο 4: Ενδείξεις & Σημάδια Πιθανής Κακοποίησης

Σωματική Κακοποίηση:

Οι σωματικές ενδείξεις περιλαμβάνουν

- Ύποπτες μελανιές ή σημάδια, ειδικά σε μέρη του σώματος που δεν είναι εύκολο να τραυματιστούν μέσω φυσιολογικού παιχνιδιού τα οποία έχουν παρατηρηθεί μετά από περίοδο όπου δεν εθεάθη το παιδί στους δημόσιους χώρους ή μετά το σαββατοκύριακο
- Σημάδια και εγκαύματα από καυτό νερό
- Εγκαύματα από τσιγάρο, ειδικά στη γλώσσα, στις παλάμες, στους βραχίονες, στην πλάτη ή στα πλευρά του παιδιού
- Εγκαύματα που φέρουν σχήματα αντικειμένων, για παράδειγμα ηλεκτρικών αντικειμένων, λαμπτήρων φωτισμού, μηχανές σιδερώματος, καλωδίων κ.α.
- Ανεξήγητα/πολλαπλά κατάγματα, ραγίσματα ή θλάσεις
- Βρέφη σε ηλικία όπου δεν κινούνται, ωστόσο εμφανίζουν ραγίσματα ή κατάγματα
- Ανεξήγητες γρατζουνιές ή πληγές εντός ή γύρω από το στόμα, τα χείλη, τα αυτιά, το λαιμό ή τα γεννητικά όργανα
- Ανεξήγητοι κοιλιακοί τραυματισμοί όπως πρήξιμο, εμετός ή αίμα στα κόπρανα ή τα ούρα

Οι συμπεριφορικές ενδείξεις περιλαμβάνουν

- Το παιδί πιστεύει ότι του αξίζει να τιμωρηθεί
- Ανήσυχο και προσεκτικό ενώπιον ενηλίκων
- Ακραία συμπεριφορά – επιθετικό ή αποτραβηγμένο
- Απότομες/έξαφνες αλλαγές στη συμπεριφορά
- Το παιδί φοβάται να πάει σπίτι του
- Απλανές ή παγωμένο βλέμμα
- Απουσία αλληλεπίδρασης (για τα βρέφη)
- Χαμηλή αυτοεκτίμηση
- Το παιδί αναφέρει ότι κακοποιείται από τους γονείς του

Η συμπεριφορά/στάση του φροντιστή περιλαμβάνει

- Απουσία ενδιαφέροντος για τους τραυματισμούς του παιδιού
- Παροχή ψευδών πληροφοριών σχετικά με την πρόκληση των τραυμάτων/πληγών
- Χρήση σκληρών ή/και ακατάλληλων για την ηλικία και το επίπεδο κατανόησης του παιδιού πρακτικών συνετισμού
- Μη ρεαλιστικές προσδοκίες για το παιδί
- Αρνητικές αντιλήψεις για το παιδί, πεποίθηση ότι τα κάνει όλα λάθος
- Έντονα και μη διαχειρίσιμα προβλήματα ψυχικής υγείας
- Συναισθηματική αστάθεια
- Κατάχρηση αλκοόλ ή/και άλλων ουσιών
- Παραδοχή του φροντιστή ότι είχε κακοποιηθεί ως παιδί

Σεξουαλική Κακοποίηση:

Οι σωματικές ενδείξεις περιλαμβάνουν	<ul style="list-style-type: none">• Δυσκολία κατά τη βάδιση ή την όρθια στάση• Εγκυμοσύνη• Αυνανισμός (σε παιδιά μικρής ηλικίας)• Πόνος κατά την ενούρηση ή την αφόδευση• Μελανιές, αιμορραγία ή σχισήματα στα γεννητικά όργανα, το αιδοίο ή τον πρωκτό• Στοματικές λοιμώξεις σε παιδιά• Σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες σε παιδιά και εφήβους• Παιχνίδια με σεξουαλικό περιεχόμενο• Έλλειψη σεξουαλικής συστολής ενώπιον ενηλίκων• Επανεμφάνιση ακράτειας ούρων και κοπράνων αφότου το παιδί είχε κατακτήσει τον έλεγχο των εν λόγω σωματικών λειτουργιών
Οι συμπεριφορικές ενδείξεις περιλαμβάνουν	<ul style="list-style-type: none">• Αποτραβηγμένο ή υπερβολικά εκδηλωτικό/διαχυτικό με ενήλικες ή ξένους• Ακατάλληλη σεξουαλική συμπεριφορά και γνώση• Φτωχές σχέσεις με συνομήλικους• Παρατηρείται συχνά να τρέχει/φεύγει μακριά• Αυτό-τραυματισμός• Κατάχρηση αλκοόλ ή ναρκωτικών• Δραματική αλλαγή στη σχολική επίδοση· πτώση των σχολικών βαθμών, αδικαιολόγητες απουσίες (εάν το παιδί παρακολουθεί στο σχολείο)• Κατάθλιψη• Απόπειρες αυτοκτονίας• Φτωχά ή διαταραγμένα μοτίβα ύπνου, συμπεριλαμβανομένων κακών ονείρων, εφιαλτών και αϋπνίας• Διαταραχές της όρεξης, βουλιμία, ανορεξία• Χαμηλή αυτοεκτίμηση• Έλλειψη εμπιστοσύνης σε άλλους• Σύγχυση αναφορικά με τα υγιή όρια αλληλεπίδρασης μεταξύ ανηλίκων και ενηλίκων
Η συμπεριφορά/στάση του φροντιστή περιλαμβάνει	<ul style="list-style-type: none">• Ο γονέας ή ενήλικος δίνει συνεχώς δώρα σε ένα παιδί στην οικογένεια• Ο γονέας ή ενήλικος κάνει κατάχρηση αλκοόλ ή ναρκωτικών ουσιών• Ο γονέας ή ενήλικος δεν αποδέχεται την ευθύνη για την κακοποίηση του παιδιού και εναποθέτει την ευθύνη στο παιδί συνδεόντάς την με τη συμπεριφορά του παιδιού• Ο γονέας ή ενήλικος παρουσιάζει φτωχό/περιορισμένο έλεγχο των παρορμήσεων ή επιθυμιών του• Συζυγικά προβλήματα• Ελέγχει συστηματικά και περιορίζει τις κινήσεις του παιδιού, τις ευκαιρίες να μιλήσει με άλλους ή να συγχρωτιστεί με φίλους• Τα όρια μεταξύ ενηλίκων και παιδιών είναι αόριστα ή δυσδιάκριτα και συχνά υπερβαίνονται• Ο γονέας ή ενήλικος έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά κατά την παιδική του ηλικία

Συναισθηματική Κακοποίηση:

Οι σωματικές ενδείξεις περιλαμβάνουν	<ul style="list-style-type: none">• Διαταραχές λόγου η καθυστέρηση στη γλωσσική ανάπτυξη• Καθυστερημένη ή καχεκτική σωματική ανάπτυξη/αποτυχία για ευδοκιμούσα ανάπτυξη• Υπερενεργητική συμπεριφορά· περιορισμένο εύρος προσοχής• Απόσυρση, άγχος, απομόνωση• Απουσία βλεμματικής επαφής• Κενή, επίπεδη ή παγωμένη έκφραση του προσώπου• Απουσία συναισθημάτων ή συναισθηματική σύγχυση• Συνεχής αναζήτηση προσοχής και επιδοκιμασίας από όλους• Εμμονική ενασχόληση με το δέρμα μέχρι το σημείο πληγής ή αιμορραγίας• Ακράτεια ούρων ή/και κοπράνων• Εφιάλτες
Οι συμπεριφορικές ενδείξεις περιλαμβάνουν	<ul style="list-style-type: none">• Διαταραχές ύπνου ή/και διαταραχές όρεξης• Ασυνήθιστοι φόβοι και ανησυχίες• Εξαιρετικά υπάκουος-η ή παθητικός-ή• Επιθετικότητα• Ευερέθιστος-η ή δεν αφήνει τους άλλους να τον/την πλησιάσουν• Εσωστρέφεια• Πιστεύει ότι οι άλλοι δεν τον/την εκτιμούν ή αγαπούν• Χρήση αρνητικών σχολίων για τον εαυτό και τη συμπεριφορά του/της («δεν κάνω τίποτα σωστά»)• Έλλειψη εμπιστοσύνης• Το παιδί πιστεύει ότι θα έπρεπε να τιμωρηθεί• Αυτοκτονικός ιδεασμός ή απόπειρες αυτοκτονίας
Η συμπεριφορά/στάση του φροντιστή περιλαμβάνει	<ul style="list-style-type: none">• Κατηγορεί/παρενοχλεί λεκτικά και μειώνει το παιδί• Ο φροντιστής είναι ψυχρός και απόμακρος, δε δείχνει αγάπη ή ζεστασιά• Ο φροντιστής δε δείχνει θετική στάση ή συμπεριφορά απέναντι στο παιδί• Αρνητική περιγραφή ή εξήγηση αναφορικά με τη συμπεριφορά του παιδιού• Συμπεριφέρεται άνισα στα παιδιά στην οικογένεια• Δεν ενδιαφέρεται για τα προβλήματα του παιδιού ή τα μειώνει• Είναι εξαρτημένος από αλκοόλ ή/και ναρκωτικές ουσίες• Ο γονεάς/ενήλικος παραδέχεται ότι δε γνωρίζει πώς να επιδείξει θετικό συναίσθημα απέναντι στο παιδί• Ο γονεάς/ενήλικος είναι μέρος μιας κακοποιητικής σχέσης• Αδυναμία να υπηρετήσει τις ανάγκες του παιδιού ή να ανταποκριθεί σε αυτές με συνέπεια και καταλληλότητα• Ο γονεάς/ενήλικος τοποθετεί τις δικές του ανάγκες και επιθυμίες πάνω από αυτές του παιδιού• Δίνει σκληρές και επικριτικές απαντήσεις στα αιτήματα του παιδιού• Απειλεί και φοβίζει το παιδί• Απειλεί το παιδί ότι θα το διώξει από το σπίτι ή με ακραίες και σκληρές τιμωρίες• Δεν αναγνωρίζει τις βασικές ανάγκες του παιδιού ή πιστεύει ότι το παιδί μπορεί να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του από μόνο του• Πιστεύει ότι το παιδί ευθύνεται για τις αντιδράσεις του γονέα/ενήλικου• Παρορμητικός-ή και εν αδυναμία να ανταποκριθεί με συνέπεια στο παιδί• Κατηγορεί το παιδί για τα δικά του/της προβλήματα

	<ul style="list-style-type: none">• Νιώθει εκτός ελέγχου και άνευ υποστηρικτικού δικτύου ή δεξιοτήτων διαχείρισης/αντιμετώπισης προβλημάτων
Παραμέληση:	
Οι σωματικές ενδείξεις περιλαμβάνουν	<ul style="list-style-type: none">• Ελλιπές βάρος ή χαμηλό ύψος για την ηλικία και το αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού συμπεριλαμβανομένης της καθυστερημένης εκφοράς λόγου• Αποτυχία ευδοκιμούσας ανάπτυξης• Υποσιτισμένο ή συνεχώς πεινασμένο παιδί• Φτωχή ή παντελής έλλειψη καθημερινής υγιεινής (περιβολή ή δυσωδία)• Ακατάλληλα ενδεδυμένο για τις καιρικές συνθήκες, τις συνθήκες στέγασης ή την απαιτούμενη δραστηριότητα• Έλλειψη ιατρικής φροντίδας ή απαραίτητων φαρμάκων• Έλλειψη εποπτείας κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, γύρω από φωτιά ή φούρνο σε λειτουργία, κοντά στο νερό κ.λπ.• Απουσία ορίων, κοινωνικών κανόνων ή καθημερινών ρουτινών• Εγκατάλειψη/Ασυνόδετο παιδί• Σκληρή εργασία
Οι συμπεριφορικές ενδείξεις περιλαμβάνουν	<ul style="list-style-type: none">• Κλέβει ή ζητιανεύει για φαγητό• Συχνά αποκοιμείται κατά τη διάρκεια της ημέρας• Περιορισμένη ή φτωχή παρουσία στις δραστηριότητες· καταφθάνει αργά και αποχωρεί νωρίς• Το παιδί παρουσιάζεται στενοχωρημένο, μόνο ή δυστυχημένο• Δυσκολία στη σύναψη και διατήρηση φιλικών σχέσεων• Δισταγμός να αναφερθεί στη ζωή του στο σπίτι• Συμπεριφορικά προβλήματα• Αναζητά την παρέα και την επιδοκίμασία ενηλίκων• Προβλήματα με το νόμο• Κατάχρηση αλκοόλ ή/και ναρκωτικών ουσιών• Ακατάλληλη ανάγκη για στοργή· προσκολλημένος-η ή απτικά διαχυτικός-ή• Αναλαμβάνει ευθύνες που αρμόζουν σε ενήλικους• Μουρμουρίζει ή αναστενάζει• Περιφέρεται γύρω από το σχολείο ή άλλα κέντρα• Έχει σκεφθεί ή αποπειραθεί να αυτοκτονήσει• Συμπεριφορά που υποδηλώνει παλινδρόμηση, όπως πιπίλισμα των δακτύλων ή ακράτεια ούρων και κοπράνων
Η συμπεριφορά/στάση του φροντιστή περιλαμβάνει	<ul style="list-style-type: none">• Ο γονέας/ενήλικος πάσχει από χρόνια ασθένεια ή αναπηρία• Ο γονέας/ενήλικος παρουσιάζει κατάθλιψη ή αυτοκτονικό ιδεασμό• Ο γονέας/ενήλικος δείχνει μικρή μόνο κατανόηση των αναγκών του παιδιού ή του πώς δύναται να τις καλύψει• Τοποθετεί τα δικά του συναισθήματα και ανάγκες μπροστά από του παιδιού• Ο ενήλικος έτυχε διαταρακτικής παιδικής ηλικίας ή είχε παραμεληθεί ως παιδί• Υποφέρει από κάποια ψυχική ασθένεια ή αναπηρία• Κάνει κατάχρηση αλκοόλ ή/και ναρκωτικών ουσιών